

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Рівненський відділ Українського географічного товариства
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ, ГЕОГРАФІЯ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННА СПРАВА В КОНТЕКСТІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
Рівненського відділу Українського географічного товариства
і кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Національного університету водного господарства
та природокористування

Рівне – 2026

УДК 338.48:640.4(063)

Туризм, рекреація, географія та готельно-ресторанна справа в контексті сталого розвитку : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри туризму та готельно-ресторанної справи Національного університету водного господарства та природокористування (м. Рівне, 9–10 квітня 2026 р.) / редкол.: проф. Мошинський В. С. (голов. ред.), Савіна Н. Б., Коротун С. І. та ін. [Електронне видання]. – Рівне : НУВГП, 2026. – 273 с.

ISBN 978-966-327-689-2

Редакційна колегія:

Головний редактор:

Мошинський В. С., д.с.-г.н., проф., ректор НУВГП (м. Рівне);

Співголови редакційної колегії:

Савіна Н. Б., д.е.н., проф., проректор НУВГП (м. Рівне);

Коротун С. І., к.геогр.н., доцент, зав. кафедри ТГРС НУВГП, Голова Рівненського відділу УГТ (м. Рівне).

Заступник головного редактора:

Конарівська О.Б., к.е.н., доцент, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне).

Редакційна колегія:

Джинджоян В. В., д.е.н., проф. (ДГУ, м. Дніпро);

Калько А. Д., д.геогр.н., проф., член Президії Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Коротун О. П., к.е.н., доцент, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Мартинюк В. О., к.геогр.н., доцент, член Президії Рівненського відділу УГТ (РДГУ, м. Рівне);

Прищепа А. М., д.с.-г.н., проф. (НУВГП, м. Рівне);

Скорина Т. М., к.е.н., член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне);

Опанашук Ю. Я., к.е.н., доцент, Голова готельних об'єднань та готелів міст України (м. Київ);

Ставська Ю. В. к.е.н., доцент (ВНАУ, м. Вінниця);

Яроменко О. В., к.геогр.н., доцент, член Президії Рівненського відділу УГТ (МЕГУ, м. Рівне).

Секретар:

Яковишина М. С., старший викладач, член Рівненського відділу УГТ (НУВГП, м. Рівне).

Рецензенти:

Ільїн Л. В., д.геогр.н., проф. (ВНУ, м. Луцьк);

Клименко М. О., д.с.-г.н., проф. (НУВГП, м. Рівне);

Тарасюк Г. М., д.е.н., проф. (ДУЖП, м. Житомир).

Рекомендовано Вченою Радою

Національного університету водного господарства та природокористування.

Протокол № 5 від 29.05.2026 р.

Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імені, статистичних матеріалів та інших відомостей.

ISBN 978-966-327-689-2

© Колектив авторів, 2026

© Національний університет водного

господарства та природокористування, 2026

8801/2025-2.5 (дата звернення: 25.03.2026). 3. Баскаков Д., Андрющенко О. Цифровізація торговельного підприємництва: виклики та можливості для України. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 6 (57). С. 321–328. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-42>. 4. Український eCommerce у 2025 році: оцінка стану та ключові тренди. URL: <https://inventure.com.ua/uk/analytics/investments/analiz-rinku-ecommerce-v-ukrayini-u-2025-roci-ocinka-stanu-ta-klyuchovi-trendi> (дата звернення: 25.03.2026). 5. Черняєва А. О., Радченко І. О. Управління змінами та масштабування цифрових інновацій у трансформації торговельного бізнесу. *Трансформаційна економіка*. 2025. № 4 (13). С. 233–239. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2025-13-37>. 6. Бучко Ж. І., Підгірна В. Н., Наконечний К. П. Проксний менеджмент у сфері туризму: транскордонний досвід Чернівецької області та суміжного прикордоння. *Географія та туризм* : науковий журнал / ред. кол.: Запотоцький С. П. (гол. ред.) та ін. К. : Альфа-ПІК, 2024. Вип. 74. С. 37–44. http://www.geolgt.com.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=517&Itemid=38&lang=uk (дата звернення: 23.03.2026).

УДК 338.48:339.9(477):355.01:004

Поплавська І. В., к.геогр.н., доцент,
Прокопчук С. В., здобувач другого магістерського рівня,
Мінський В. О., здобувач першого бакалаврського рівня,
 Тернопільський національний педагогічний
 університет імені Володимира Гнатюка, Тернопіль, Україна

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ В КРИЗОВИЙ ПЕРІОД: ВИКЛИКИ ВІЙНИ ТА ЦИФРОВІ РІШЕННЯ

Досліджено трансформацію міжнародного туризму України під впливом пандемії COVID-19 та повномасштабної війни. Встановлено суттєве скорочення туристичних потоків, зміну їх структури та переорієнтацію на безпечніші регіони. Обґрунтовано зростання ролі нішевих видів туризму (культурного, гастрономічного, еко- та wellness) як інструменту адаптації галузі. Визначено ключове значення цифровізації та багатомовної комунікації у формуванні довіри та підтримці конкурентоспроможності. Підкреслено необхідність комплексного підходу до відновлення міжнародного туризму в умовах кризи.

Ключові слова: міжнародний туризм, Україна, війна, цифровізація, нішевий туризм, відновлення.

The study examines the transformation of international tourism in Ukraine under the impact of the COVID-19 pandemic and the full-scale war. A

significant decline in tourist flows, changes in their structure, and a shift toward safer regions are identified. The growing role of niche tourism types (cultural, gastronomic, eco-, and wellness tourism) as an adaptation mechanism is substantiated. The importance of digitalization and multilingual communication in building trust and maintaining competitiveness is emphasized. The necessity of a comprehensive approach to the recovery of international tourism in crisis conditions is highlighted.

Keywords: international tourism, Ukraine, war, digitalization, niche tourism, recovery.

Міжнародний туризм за останнє десятиліття став однією з найбільш вразливих галузей економіки перед глобальними викликами. В умовах поєднання економічних криз, пандемії COVID-19 та повномасштабної війни на території України його динаміка суттєво трансформувалася. До 2019 року Україна демонструвала позитивну тенденцію зростання кількості іноземних туристів, які щороку відвідували країну для бізнес-, культурно-історичного та рекреаційного туризму, проте після 2020 року спостерігається значне скорочення туристичних потоків через обмеження пересування, зниження мобільності населення та зниження рівня безпеки [2].

Початок повномасштабної агресії в лютому 2022 року значно посилив негативні тенденції. За оцінками UNESCO, збитки у сфері культури та туризму, спричинені війною, перевищили 3,5 млрд дол. США, а сукупні потреби на відновлення у секторі можуть сягати понад 9 млрд дол. США у найближче десятиліття. Такі прогнози безперечно впливають на потенціал туристичної індустрії, інфраструктуру пам'яток та конкуренцію на міжнародному рівні [1; 4].

Падіння кількості іноземних туристів спостерігалось вже після початку пандемії COVID-19, але війна суттєво посилює ці тенденції. Аналітичні дані свідчать про зменшення міжнародних відвідувань в окремі періоди на 60–70% порівняно з докризовими показниками, що ставить під загрозу стабільність туристичних підприємств, готелів і сервісних компаній [3]. Структура туристичного потоку зазнала трансформації: зменшилась частка короткострокових візитів, зросла частка ділових поїздок, пов'язаних із волонтерською діяльністю, гуманітарною підтримкою та бізнес-візитами, які мають менший рекреаційний характер.

Популярні традиційні дестинації – зокрема Київ, Одеса, Львів та Чернівці – зазнали значного зниження міжнародного трафіку, тоді як західні регіони (Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська області) частково стабілізували міжнародний потік завдяки безпечнішому

географічному розташуванню, розвитку локальних ініціатив і нішевих маршрутів.

Війна спричинила не лише зниження потоку туристів, але й суттєві зміни в поведінці тих, хто все ще подорожує. Безпека стає домінуючим критерієм вибору destinations та маршрутів, а класичні «must-see» об'єкти замінюються на альтернативні культурно-історичні, гастрономічні чи природоохоронні локації, розташовані у більш безпечному середовищі. Нестабільність логістичних маршрутів, обмеження транспортного сполучення, а також міжнародні санкції суттєво вплинули на структуру послуг та пропозицій у туристичних агентствах.

Зміна пріоритетів туристів, що подорожують у кризові періоди, потребує ефективної адаптації маркетингових стратегій і підходів до просування destinations. У цьому контексті цифрові сервіси відіграють ключову роль у формуванні довіри, наданні актуальної інформації про безпечні маршрути та зручності в бронюванні.

У відповідь на обмеження традиційних форм міжнародного туризму, в Україні активно розвиваються нішеві види:

- культурно-історичний туризм, орієнтований на музеї, спадщину та локальне мистецтво, що може бути адаптований до безпечних регіонів;
- гастротуризм, як елемент локального культурного бренду – винні тури у Закарпатті, фестивалі локальної кухні у Львові;
- еко- та активний туризм, включно з гірськими маршрутами та вело-треками, що дозволяють уникати концентрованих зон ризику;
- wellness-туризм, орієнтований на релакс, оздоровлення та психологічну реабілітацію.

Ці напрями дозволяють не лише зменшити залежність від масового туризму, але й створюють нові сегменти ринку з високою доданою вартістю, що позитивно впливає на регіональну економіку.

Цифровізація туристичної сфери постає як ключовий механізм для підтримки розвитку міжнародного туризму за умов військового конфлікту. Інтегровані інформаційні платформи, онлайн-сервіси бронювання, аналітичні системи великих даних та мобільні додатки дозволяють:

- надавати актуальну інформацію про безпечні маршрути та наявність сервісів у реальному часі;
- інтегрувати бронювання послуг у єдиному цифровому середовищі;
- аналізувати туристичні потоки та прогнозувати відновлення попиту на основі великих даних (Big Data);

– адаптувати туристичні продукти до індивідуальних вподобань через персоналізовані цифрові сервіси.

Сучасні туристичні платформи (локальні портали Visit Ukraine, Visit Lviv, ZakarpattiaTour, міжнародні сервіси Booking.com, TripAdvisor) інтегрують не лише базову інформацію, а й елементи безпеки, оцінки ризиків та рекомендації щодо маршрутів, що стає конкурентною перевагою в умовах невизначеності.

Забезпечення багатомовності інформаційних ресурсів (української, англійської, польської, німецької та інших мов), адаптація контенту до культурних норм, переклад навігаційних систем та створення термінологічних баз є важливими аспектами. Вони не лише сприяють зручності спілкування, але й формують позитивний імідж країни як дружньої для міжнародних відвідувачів.

Наприклад, багатомовні інтерактивні карти, аудіо-гід сервіси та мультимовні інформаційні панелі дозволяють уникати мовних бар'єрів у критичних ситуаціях, підвищують рівень сервісу та сприяють створенню сталого образу туристичної дестинації.

Міжнародний туризм в Україні в кризовий період, ускладнений повномасштабною війною, демонструє глибоку трансформацію, що вимагає комплексного підходу до його відновлення та розвитку. Поєднання розвитку нішевих видів туризму, впровадження інтегрованих цифрових платформ та систем бронювання, а також забезпечення багатомовної комунікації є ключовими елементами формування нової стратегії. Ці підходи сприяють підвищенню стійкості туристичної галузі, залученню міжнародних туристів навіть у кризові моменти та формують передумови для довгострокового стійкого розвитку.

Список використаних джерел: 1. Гонта О., Пігуляк М. Міжнародний туризм в Україні: реальність і перспективи розвитку в умовах воєнного стану. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 3(35). С. 61–70. 2. Поплавська І. В., Кузишин А. В., Задворний С. І., Царик П. Л., Пушкар Б. Т., Флінта Н. І. Регіональний туризм Тернопільської області в умовах воєнної невизначеності. *Наукові записки ТНПУ. Сер. Географія*. Тернопіль: СМП «Тайп», 2025. № 3 (60). С. 84–93. 3. Ханенко А., Бобко Н. Туризм і російсько-українська війна: проблеми сьогодення та перспективи післявоєнного відновлення. *Economic analysis*. 2024. Vol. 34. No. 3. С. 558–567. DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2024.03.558> 4. UNESCO Estimates Damage culture and tourism after 2 years of war. UNESCO. 2024. URL: <https://www.unesco.org/en/articles/ukraine-unesco-estimates-damage-culture-and-tourism-after-2-years-war-35-billion> (дата звернення: 23.03.2026).

Коротун С. І., Захарчук Ю. Р. Сучасний стан та чинники розвитку готельної індустрії Рівненської області	145
Коротун С. І., Цап І. Д. Оздоровчо-відновлювальний туризм як чинник повоєнного відновлення території	150
Коротун С. І., Юрцунь М. В. Формування ефективної моделі діяльності стейк-хаусу як спеціалізованого закладу ресторанного господарства в м. Тернопіль	152
Набакорська С. М., Котяш М. О. Розвиток Soft skills майбутніх фахівців як стратегічний ресурс індустрії гостинності та туризму в умовах економічної невизначеності	157

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ, ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ, СМАРТ-ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

Джиджоян В. В., Меріда Д. С. Роль інформаційних систем в управлінні готельним підприємством	162
Коротун О. П., Поліщук М. О. Автоматизація та цифрові технології в організації ресторанного обслуговування	166
Підгірна В. Н., Куцак Д. В., Виноградник О. Адаптивне управління туристичними проектами в системі зовнішньоекономічної діяльності підприємств	168
Підгірна В. Н., Підгірний А. І. Трансформація ціннісних орієнтирів туристичних підприємств в умовах цифровізації економіки	179
Поплавська І. В., Прокопчук С. В., Мінський В. О. Сучасні тенденції розвитку міжнародного туризму в Україні в кризовий період: виклики війни та цифрові рішення	183
Рожнов М. Ю. Цифровізація туристично-рекреаційної діяльності в межах природоохоронних територій: суспільно-географічний підхід	187